

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 25 päivänä toukokuuta 2021

421/2021

Laki

työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain (1269/2020) 1 §, 4 §:n 2 momentti, 10 §:n 2 momentti, 11 §:n 2 momentti, 12 §, 14 §:n 2 ja 3 momentti, 16 §:n 1 ja 2 momentti, 17 §:n 2 momentti ja 22 §:n 2 momentti sekä

lisätään 5 §:ään uusi 4–6 momentti, 8 §:ään uusi 3 momentti, lakiin uusi 12 a §, 20 §:ään uusi 3 momentti ja lakiin uusi 25 § seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus

Tässä laissa säädetään määräaikaisesta kokeilusta, jonka aikana kunnat järjestävät alueellaan eräitä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa (916/2012) ja kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa (1386/2010) tarkoitettuja palveluja työ- ja elinkeinotoimiston asemesta, hoitavat eräitä työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetussa laissa (1369/2014) ja kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa (189/2001) tarkoitettuja tehtäviä työ- ja elinkeinotoimiston asemesta ja antavat eräitä työttömyysturvalaissa (1290/2002) tarkoitettuja työvoimapoliittisia lausuntoja työ- ja elinkeinotoimiston asemesta.

4 §

Kokeilualueen kunnan asiakkaat

Kokeilualueen kunnan asiakkaita ovat 1 momentissa tarkoitettuihin asiakasryhmiin kuuluvat henkilöt, jotka tämän lain voimaan tullessa ovat ilmoittautuneet työnhakijaksi tai kokeilun aikana ilmoittautuvat työnhakijaksi ja jotka työ- ja elinkeinotoimisto siirtää kokeilualueen kunnan asiakkaaksi.

5 §

Asiakkuuden siirtäminen

Työ- ja elinkeinotoimisto voi siirtää 4 §:ssä tarkoitettuun asiakasryhmään kuuluvan asiakkaan työ- ja elinkeinotoimiston asiakkaaksi, jos:

- 1) asiakas sitä pyytää;
- 2) siirtäminen on tarpeen asiakkaan kielellisten oikeuksien turvaamiseksi, asiakkaan kannalta epätarkoituksenmukaisen asiakassuhteen välttämiseksi tai asiakkaan turvallisuuden liittyvästä perustellusta syystä; ja

3) siirtäminen ei vaaranna asiakkaan mahdollisuutta saada palvelutarpeensa mukaisia palveluja.

Työ- ja elinkeinotoimisto voi siirtää 4 §:ssä tarkoitettuun asiakasryhmään kuuluvan asiakkaan muun kokeilualan kunnan kuin hänen kotikuntansa asiakkaaksi, jos 4 momentissa säädetyt edellytykset täyttyvät ja kunta, johon asiakas pyytää siirtoa, hyväksyy siirron.

Työ- ja elinkeinotoimiston on ilmoitettava 4 ja 5 momentissa tarkoitettu siirrosta asiakkaalle ja hänen kotikunnalleen sekä 5 momentissa tarkoitettu siirrosta asiakkuuden vastaanottavalle kokeilualan kunnalle. Kokeilualan kunnan ja asiakkaan laatima 9 §:ssä tarkoitettu suunnitelma velvoittaa asiakasta ja siirron jälkeen asiakkuudesta vastaavaa työ- ja elinkeinotoimistoa tai kokeilualan kuntaa siihen saakka, kunnes se on tarkistettu. Työnhakijan on ilmoitettava suunnitelmassa sovittujen toimien toteutumisesta sille työ- ja elinkeinotoimistolle tai kokeilualan kunnalle, joka vastaa hänen asiakkuudestaan siirron jälkeen.

8 §

Työnhakijan haastattelut ja palvelutarpeen arviointi

Kokeilualan kunta arvioi asiakkaansa työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain 2 §:ssä tarkoitetun monialaisen yhteispalvelun tarpeen työ- ja elinkeinotoimiston sijaan. Jos kokeilualan kunnan asiakas täyttää mainitun lain 2 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset ja hänellä on monialaisen yhteispalvelun tarve, kokeilualan kunta vastaa mainitun lain 3 §:ssä tarkoitetuista kartoitusjakson toimenpiteistä työ- ja elinkeinotoimiston sijaan ja arvioi mainitun lain 6 §:ssä tarkoitetun monialaisen yhteispalvelun päättymisen työ- ja elinkeinotoimiston sijaan. Mitä työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain 2 §:n 4 momentissa säädetään Kansaneläkelaitoksen oikeudesta antaa tietoja työ- ja elinkeinotoimistolle monialaisen yhteispalvelun tarpeen arvioimiseksi, sovelletaan tietojen antamiseen kokeilualan kunnalle sen asiakkaasta.

10 §

Kokeilualan kunnan julkiset työvoima- ja yrityspalvelut

Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin palveluihin sovelletaan, mitä niistä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa, sen nojalla annetuissa säännöksissä ja kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa säädetään, ellei tässä laissa toisin säädetä. Mitä mainituissa laeissa ja niiden nojalla annetuissa säännöksissä säädetään työ- ja elinkeinotoimistosta, työ- ja elinkeinoviranomaisesta, näiden tehtävistä ja ilmoitusvelvollisuudesta työ- ja elinkeinotoimistolle, koskee kokeilualan kuntaa sen hoitaessa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä lukuun ottamatta, mitä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 5 luvun 3 §:ssä säädetään opiskelijoiden valitsemisesta koulutukseen ja 5 §:ssä koulutuksen keskeyttämisestä ja keskeyttämisperusteiden ilmoittamisesta työ- ja elinkeinotoimistolle. Mitä muualla lainsäädännössä säädetään julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain nojalla maksettavista tai työ- ja elinkeinotoimiston myöntämistä korvauksista, tuista tai etuuksista, sovelletaan kokeilualan kunnan tämän lain nojalla myöntämiin korvauksiin, tukiin ja etuuksiin.

Työkokeilua ja palkkatukea koskevat poikkeukset

Työ- ja elinkeinotoimisto tekee päätöksen palkkatuen myöntämisestä noudattaen, mitä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 7 luvussa säädetään, jos palkkatuen hakijana on:

- 1) kokeilun alueen kunta;
- 2) kuntayhtymä, jossa kokeilun alueen tai kokeilun alueiden kunnilla on enemmistö äänivallasta;
- 3) yhteisö, joka on kokeilun alueen tai kokeilun alueiden kuntien määräysvallassa;
- 4) yhteisö, joka on sellaisen kuntayhtymän määräysvallassa, jossa kokeilun alueen tai kokeilun alueiden kunnilla on enemmistö äänivallasta.

Kokeilun alueen kunnan kotoutumisen edistämiseen ja aktivointisuunnitelmaan liittyvät tehtävät

Kokeilun alueen kunta vastaa kotoutumisen edistämisestä annetun lain 2 luvussa työ- ja elinkeinotoimiston tehtäväksi säädettyjen palvelujen ja toimenpiteiden järjestämisestä asiakkailleen työ- ja elinkeinotoimiston sijaan. Edellä tarkoitettuihin palveluihin ja toimenpiteisiin sovelletaan, mitä niistä mainitussa luvussa säädetään.

Sen lisäksi, mitä 9 §:ssä säädetään aktivointisuunnitelmaan liittyvistä tehtävistä, kokeilun alueen kunta tekee asiakkaalleen kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 5 §:n 6 momentissa tarkoitetun päätöksen työ- ja elinkeinotoimiston sijaan.

Työvoimapolitiittinen lausunto

Kokeilun alueen kunta antaa työttömyysturvalain 1 luvun 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun työvoimapolitiittisen lausunnon:

- 1) työttömyysturvalain 2 luvun 1 ja 2 §:ssä, 4 §:n 1 momentissa sekä 13 §:n 4 momentissa säädettyistä etuuden saamisen yleisistä työvoimapolitiittisistä edellytyksistä;
- 2) työttömyysturvalain 2 luvun 5 a ja 10 a §:n soveltamisesta ja niissä tarkoitetuista työttömyysetuuden saamisen edellytyksistä;
- 3) työnhakijan osallistumisesta työllistymistä edistävään palveluun ja työllistymistä edistävän palvelun sisältymisestä työnhakijan kanssa laadittuun tämän lain 9 §:n 1 momentissa tarkoitettuun suunnitelmaan; työvoimapolitiittisen lausunnon julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa ja ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettu työttömyysturvalain 2 luvun 5 a ja 10 a §:n soveltamisesta ja niissä tarkoitetuista työttömyysetuuden saamisen edellytyksistä;
- 4) julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 6 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu opintojen todisteellisesta keskeyttämisestä sekä mainitun luvun 5–7 §:ssä säädettyistä työttömyysetuudella tuettuun työnhakijan omaehtoiseen opiskeluun liittyvistä edellytyksistä;
- 5) kotoutumisen edistämisestä annetun lain 25 §:ssä tarkoitettu opiskelun tukiajasta, maahanmuuttajan velvollisuuksista sekä opintojen seurannasta ja keskeyttämisestä.

Työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen toimivaltaan antaa työvoimapolitiittinen lausunto kokeilun alueen kunnan asiakkaan oikeudesta työttömyysetuuteen sovelletaan työttömyysturvalain 11 luvun 4 §:n 2 momenttia. Kokeilun alueen kunnan ja työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen antamaan työvoimapolitiittiseen lausuntoon sovelletaan työttömyysturvalain 11 luvun 4 §:n 3 ja 4 momenttia.

Tarkempia säännöksiä työvoimapolitiittisen lausunnon antamisesta ja lausuntoon sisällytettävistä tiedoista sekä työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen oikeudesta antaa työvoimapolitiittisia lausuntoja kokeilun alueen kunnan asiakkaan oikeudesta työttömyysetuuteen voidaan antaa työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella.

Kokeilun alueen kuntaan sovelletaan, mitä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 9 luvun 2 §:n 4 momentin nojalla säädetään kulukorvauksen määräytymisestä ja työ- ja elinkeinotoimiston velvollisuudesta ilmoittaa kulukorvauksen määräytymiseen vaikuttavia tietoja työttömyyskassalle tai Kansaneläkelaitokselle.

Kokeilun alueen kunnan oikeuteen saada tietoja 1 momentissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi sovelletaan, mitä työttömyysturvalain 13 luvun 1 §:ssä säädetään työ- ja elinkeinotoimiston oikeudesta tietojen saamiseen. Mitä työttömyysturvalain 13 luvun 3 §:ssä säädetään työvoimaviranomaisesta, koskee kokeilun alueen kuntaa sen hoitaessa 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä.

14 §

Työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojärjestelmän käyttö

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus voi myöntää kokeilun alueen kunnan tai kokeilun alueen kuntien perustaman tässä laissa tarkoitetuista tehtävistä vastaavan kuntayhtymän hakemuksesta sen henkilöstöön kuuluvalla viranhaltijalla käyttöoikeuden asiakastietojärjestelmään, jos se on välttämätöntä tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi. Käyttöoikeus voidaan myöntää, jos tässä laissa tarkoitettujen tehtävien tai tässä laissa tarkoitettuihin palveluihin, tukiin tai asiakasprosesseihin liittyvät valvonta-, kehittämis-, seuranta-, tilastointi-, ennakointi- tai ohjaustehtävät muodostavat vähintään puolet käyttöoikeuden hakijan tehtävänkuvasta eikä asiakastietojen käyttötarve ole satunnaista eikä harvinaista. Tietojärjestelmään tallennettujen henkilötietojen käsittelystä säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), jäljempänä *yleinen tietosuojasetus*, ja tietosuojalaissa (1050/2018).

Kokeilun alueen kunnan ja kokeilun alueen kuntien perustaman tässä laissa tarkoitetuista tehtävistä vastaavan kuntayhtymän viranhaltijan käyttöoikeuden muuttamiseen ja poistamiseen sovelletaan, mitä työ- ja elinkeinotoimiston virkamiehen käyttöoikeuden muuttamisesta ja poistamisesta säädetään julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 13 luvun 5 a §:ssä.

16 §

Valtion rahoitus kokeilun alueelle

Tässä laissa tarkoitettujen palvelut maksetaan valtion talousarviosta työllisyyden edistämiseen ja työttömyyden torjuntaan tarkoitettuun määrärahaan (*työllisyysmääräraha*) ja työttömyysetuusmäärärahaan talousarviossa myönnettyjen määrärahojen rajoissa. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus määrittelee kiintiön, johon asti kokeilun alueella on käyttövaltuus. Ennen käyttövaltuuden antamista elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on kuultava kokeilun alueen kuntaa.

Mitä valtion talousarviosta annetussa laissa (423/1988) säädetään määrärahan käyttämisestä, koskee kokeilun alueen kuntaa sen käyttäessä valtion määrärahoja.

17 §

Tiedonsaantioikeus, palvelun epääminen ja muutoksenhaku

— — — — —

Kokeilun alueen kunnan tekemään päätökseen ja ratkaisuun sekä työ- ja elinkeinotoimiston 5 §:n 4 ja 5 momentin nojalla tekemään päätökseen sovelletaan, mitä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 14 luvussa säädetään työ- ja elinkeinotoimiston päätöstä ja ratkaisua koskien muutoksenhausta ja muutoksenhaun rajoituksista sekä oikaisuvaatimuksen ja valituksen vaikutuksesta päätöksen täytäntöönpanoon. Kokeilun alueen kunnan päätöstä koskeva julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 14 luvun 2 §:ssä tarkoitettu valituskirjelmä on toimitettava kyseiseen kokeilun alueen kuntaan. Muutoksenhausta Kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan työvoimapolitiittisen lausunnon perusteella antamaan päätökseen säädetään työttömyysturvalaissa.

20 §

Kokeilun alueen kunnan ja sen asiakkaan tiedonantovelvollisuus

— — — — —

Tarkempia säännöksiä 2 momentissa tarkoitettua tietojen ilmoittamisesta voidaan antaa työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella.

22 §

Valvonta

— — — — —

Jos kokeilun alueen kunnassa havaitaan tässä laissa tarkoitettujen palvelujen järjestämisessä olennaisia puutteita taikka toiminta muutoin on lainvastaista, aluehallintovirasto voi antaa kunnalle määräyksen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta. Määräystä annettaessa on asetettava määräaika, jonka kuluessa tarpeelliset toimenpiteet on suoritettava.

25 §

Kokeilun päättymiseen liittyvät siirtymäsäännökset

— — — — —

Työttömälle työnhakijalle laadittu 9 §:ssä tarkoitettu suunnitelma velvoittaa asiakasta ja työ- ja elinkeinotoimistoa sen jälkeen, kun tämän lain voimassaolo on päättynyt tai kun kokeilun alueen kunnan toimivalta on aluehallintoviraston 22 §:n nojalla antaman määräyksen johdosta päättynyt, siihen saakka, kunnes se on julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 2 luvun 6 §:ssä säädetyn mukaisesti tarkistettu.

Työ- ja elinkeinotoimisto on toimivaltainen kokeilun alueen kunnan tämän lain nojalla tekemää päätöstä tai ratkaisua koskevassa asiassa, joka on vireillä kun tämän lain voimassaolo päättyy tai kokeilun alueen kunnan toimivalta päättyy aluehallintoviraston 22 §:n nojalla antaman määräyksen johdosta, tai joka tulee vireille, kun tämän lain voimassaolo on päättynyt tai kokeilun alueen kunnan toimivalta on päättynyt aluehallintoviraston 22 §:n nojalla antaman määräyksen johdosta.

421/2021

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2021. Sen 12 a §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta sekä 5 momentti tulevat kuitenkin voimaan vasta 2 päivänä lokakuuta 2021.

Helsingissä 21.5.2021

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Työministeri Tuula Haatainen